

До уваги суб'єктів господарювання

На що треба звернути увагу у зв'язку з проведенням планування заходів державного нагляду (контролю) на 2021 рік

Узагальнивши досвід, отриманий під час планування заходів державного нагляду (контролю) у попередніх планових періодах, Державна регуляторна служба України, з метою здійснення інформаційної підтримки суб'єктів господарювання, підготувала рекомендації, дотримання яких має забезпечити їх ефективну взаємодію з Державною регуляторною службою України та органами державного нагляду (контролю) під час проходження етапу планування заходів державного нагляду (контролю) на 2021 рік.

1. Щодо строків, відведених Законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» для планування заходів державного нагляду (контролю)

Державна регуляторна служба України нагадує, що 15 жовтня 2020 року закінчується строк, відведений Законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» для визначення органами державного нагляду (контролю) переліків суб'єктів господарювання, які підлягають плановим заходам державного нагляду (контролю) у 2021 році, та введення внесень відомостей про таких суб'єктів господарювання до Інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю), функції якої наразі забезпечуються [Інспекційним порталом \(https://inspections.gov.ua/\)](https://inspections.gov.ua/).

Після спливу 15 жовтня 2020 року строку, але не пізніше 17 жовтня 2020 року [Інспекційним порталом](https://inspections.gov.ua/) автоматично буде згенерований проект плану здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю) на 2021 рік, який у загальному доступі буде знаходитися у розділі «[Плани перевірок](#)».

Затвердження Державною регуляторною службою України плану здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю) на 2021 рік відбудеться 15 листопада 2020 року.

Починаючи з 15 листопада 2020 року та до 1 грудня 2020 року органами державного нагляду (контролю) будуть затверджені річні плани здійснення заходів державного нагляду (контролю) на 2021 рік.

У період з 15 жовтня 2020 року по 1 грудня 2020 року Законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» передбачається можливість:

внесення змін до сформованого проекту плану здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю) *щодо узгоджених органами державного нагляду (контролю) інших дат початку та строків здійснення комплексних планових заходів державного нагляду (контролю);*

відмови суб'єктом господарювання від проведення комплексного планового заходу державного нагляду (контролю) шляхом письмового звернення до Державної регуляторної служби України. **У такому разі перевірка такого суб'єкта господарювання проводиться згідно з річними планами органів державного нагляду (контролю).**

Зведена таблиця дат (строків), відведених Законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» для планування заходів державного нагляду (контролю)

Дата/строк		Заходи
до 15 жовтня 2020 року		Визначення органами державного нагляду (контролю) переліків суб'єктів господарювання, які підлягають плановим заходам державного нагляду (контролю) у 2021 році, та введення внесення відомостей про таких суб'єктів господарювання до Інспекційного порталу
з 15 жовтня 2020 року	по 17 жовтня 2020 року	Автоматичне генерування Інспекційним порталом проект плану здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю) на 2021 рік
з 15 (17) жовтня 2020 року	по 1 листопада 2020 року	Подання органами державного нагляду (контролю) до Державної регуляторної служби України письмових звернень про необхідність внесення змін до сформованого проекту плану здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю) щодо узгоджених між органами державного нагляду (контролю) інших дат початку та строків здійснення комплексних планових заходів державного нагляду (контролю).
з 15 (17) жовтня 2020 року	по 15 листопада 2020 року	Внесення змін до сформованого проекту плану здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю) щодо узгоджених органами державного нагляду (контролю) інших дат початку та строків здійснення комплексних планових заходів державного нагляду (контролю).
		Відмова суб'єктом господарювання від проведення комплексного планового заходу державного нагляду (контролю) шляхом письмового звернення до Державної регуляторної служби України. У такому разі перевірка такого суб'єкта господарювання проводиться згідно з річними планами органів державного нагляду (контролю).
15 листопада 2020 року		Затвердження Державною регуляторною службою України плану здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю) на 2021 рік
з 15 листопада 2020 року	по 1 грудня 2020 року	Затвердження органами державного нагляду (контролю) річних планів здійснення заходів державного нагляду (контролю) на 2021 рік.

2. Що є підставою для проведення планових заходів державного нагляду (контролю) та яке призначення плану здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю)

Планові заходи державного нагляду (контролю) здійснюються відповідно до річних планів, що затверджуються органом державного нагляду (контролю).

Річні плани формуються із переліків суб'єктів господарювання, які підлягають плановим заходам державного нагляду (контролю), що **визначаються органами державного нагляду (контролю), керуючись критеріями**, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності **та урахувуючи періодичність** проведення планових заходів державного нагляду (контролю), встановлену положеннями частини другої статті 5 цього Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

У разі якщо суб'єкт господарювання на відповідний плановий період включений до планів здійснення заходів державного нагляду (контролю) **одночасно кількох органів державного нагляду (контролю)**, відповідні планові заходи здійснюються органами державного нагляду (контролю) **комплексно** – одночасно всіма органами державного нагляду (контролю), до планів здійснення заходів державного нагляду (контролю) яких включено суб'єкта господарювання.

Єдина для всіх органів державного нагляду (контролю) дата початку здійснення комплексних планових заходів державного нагляду (контролю) щодо такого суб'єкта визначається **автоматично** Інспекційним порталом із зазначенням її у сформованому проекті плану здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю).

Підставою для проведення планових заходів державного нагляду (контролю) є річні плани, які затверджуються органами державного нагляду (контролю).

Встановлення потреби у проведенні заходів державного нагляду (контролю) щодо конкретного суб'єкта господарювання є виключним повноваженням органів державного нагляду (контролю).

Не всі суб'єкти господарювання потрапляють до плану здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю), а лише ті, що включені до планів здійснення заходів державного нагляду (контролю) одночасно кількох органів державного нагляду (контролю).

Єдиним призначенням плану здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю) є:

- об'єднання у одному переліку усіх суб'єктів господарювання, які включені до планів здійснення заходів державного нагляду (контролю) одночасно кількох органів державного нагляду (контролю);

- встановлення однієї для всіх органів державного нагляду (контролю) дати початку здійснення комплексних планових заходів державного нагляду (контролю) щодо таких суб'єктів.

3. Щодо відмови суб'єктів господарювання від проведення заходів державного нагляду (контролю)

Суб'єкт господарювання має право відмовитися від проведення комплексного планового заходу державного нагляду (контролю) шляхом письмового звернення до Державної регуляторної служби України.

Єдиним наслідком, який слідує за виключенням суб'єкта господарювання з плану здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю), є повернення дат початку здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) у річних планах органів державного нагляду (контролю) до дат, які кожним окремо органом державного нагляду (контролю) були визначені спочатку.

У такому разі перевірка такого суб'єкта господарювання проводиться у дати, встановлені річними планами органів державного нагляду (контролю).

Що необхідно врахувати суб'єктам господарювання, відмовляючись від проведення комплексного планового заходу державного нагляду (контролю)

План здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю) на 2021 рік буде затверджений Державною регуляторною службою України 15 листопада 2020 року.

Після затвердження Плану здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю) на 2021 рік дати початку здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) суб'єктів господарювання, які включені до річних планів здійснення заходів державного нагляду (контролю) одночасно кількох органів державного нагляду (контролю), будуть замінені у їх річних планах на дати, встановлені Планом здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю) на 2021 рік.

Починаючи з 15 листопада 2020 року і до 01 грудня 2020 року, органи державного нагляду (контролю) будуть затверджувати свої річні плани здійснення заходів державного нагляду (контролю), вже з урахуванням дат, встановлених Планом здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю) на 2021 рік.

Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» **забороняє** внесення змін до річних планів здійснення заходів державного нагляду (контролю), крім випадків зміни найменування суб'єкта господарювання та виправлення технічних помилок.

Отже, виключення Державною регуляторною службою України суб'єкта господарювання із Плану здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю) на 2020 рік за його письмовим зверненням не буде підставою для внесення органами державного нагляду (контролю) змін у дати початку здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) у своїх річних планах.

Звернення суб'єкта господарювання про відмову від проведення комплексного планового заходу може бути задоволене виключно у період з моменту формування Інспекційним порталом проекту плану здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю) до моменту його затвердження Державною регуляторною службою України, **тобто з 15 жовтня 2020 року до 15 листопада 2020 року**.

Також слід врахувати, що положення Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» **не вимагають** від суб'єктів господарювання **мотивувати або обґрунтовувати** свою відмову від проведення комплексного планового заходу.

Зразок оформлення такої відмови можна переглянути, перейшовши за посиланням <https://inspections.gov.ua/ready4/publication/view?id=50>.

Звернення, що будуть містити будь-які обґрунтування, пов'язані, на думку суб'єкта господарювання:

з порушеннями періодичності проведення планових заходів державного нагляду (контролю);

незгодою зі ступенем ризику, до якого органом державного нагляду (контролю) віднесено суб'єкта господарювання;

незгодою з датою початку проведення та строком здійснення комплексних планових заходів державного нагляду (контролю) тощо,

Державна регуляторна служба України **задовольняти не буде**, оскільки у такому випадку виключення суб'єкта господарювання з проекту плану здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю) не вирішуватиме порушені у ньому питання.

Звертаємо увагу, що Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» **не встановлює права суб'єктів господарювання на відмову від проведення заходів державного нагляду (контролю) в цілому і не передбачає можливості відмови суб'єктом господарювання від проведення окремих планових заходів державного нагляду (контролю)**, які увійшли до плану здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю), а лише визначає можливість відмовитись від проведення **комплексного** планового заходу, унаслідок чого перевірка такого суб'єкта господарювання проводиться згідно з річними планами органів державного нагляду (контролю).

Враховуючи викладене, Державна регуляторна служба України також не буде задовольняти подібні клопотання суб'єктів господарювання.

Звернення суб'єктів господарювання про відмову від проведення комплексного планового заходу не будуть задоволені, якщо вони: надійдуть до Державної регуляторної служби України після

15 листопада 2020 року;

будуть містити будь-які обґрунтування відмови від проведення комплексного планового заходу;

будуть містити відмову від проведення заходів державного нагляду (контролю) в цілому або відмову від проведення окремих планових заходів державного нагляду (контролю), які увійшли до плану здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю).

4. Щодо незгоди суб'єктів господарювання з датою початку здійснення комплексних планових заходів державного нагляду (контролю)

До 1 листопада 2021 року органи державного нагляду (контролю), за потреби, матимуть можливість внести зміни до сформованого проекту плану здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю) щодо узгоджених між собою інших дат початку та строків здійснення комплексних планових заходів державного нагляду (контролю).

Внесення змін до сформованого проекту плану здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю) щодо інших дат початку та строків здійснення комплексних планових заходів державного нагляду (контролю) здійснюється Державною регуляторною службою України за узгодженими між органами державного нагляду (контролю) письмовими пропозиціями.

Які заходи можуть бути вжиті суб'єктом господарювання для перенесення дати початку та строків здійснення комплексних планових заходів державного нагляду (контролю)

Закон не передбачає можливості встановлення Державною регуляторною службою України інших дат початку та строків здійснення комплексних планових заходів державного нагляду (контролю) за безпосереднім зверненням до неї суб'єктів господарювання.

За наявності обставин, за яких суб'єкт господарювання вважає за доцільне перенести дату початку здійснення комплексних планових заходів державного нагляду (контролю), він може звернутися з обґрунтованою пропозицією до одного або усіх одночасно органів державного нагляду (контролю), які здійснюватимуть комплексні заходи державного нагляду (контролю).

Якщо органи державного нагляду (контролю) вважатимуть слушною подану суб'єктом господарювання пропозицію, вони ініціюють необхідні процедури щодо погодження між собою іншої дати початку та строків здійснення комплексних планових заходів державного нагляду (контролю).

Звернення суб'єктів господарювання безпосередньо до Державної регуляторної служби України щодо встановлення інших дат початку та строків здійснення комплексних планових заходів

державного нагляду (контролю) задовольнятися не будуть. Звернення суб'єктів господарювання щодо встановлення інших дат початку та строків здійснення комплексних планових заходів державного нагляду (контролю) мають бути подані до органів державного нагляду (контролю) у строки, які дозволять їм погодити між собою та подати до 1 листопада 2020 року у Державну регуляторну службу України підготовлені матеріали.

5. Стосовно з'ясування суб'єктами господарювання підстав щодо включення їх органами державного нагляду (контролю) до переліків суб'єктів господарювання, які підлягають плановим заходам державного нагляду (контролю) у 2021 році

Відповідно до положень України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» встановлення потреби у проведенні заходів державного нагляду (контролю) щодо конкретного суб'єкта господарювання є виключним повноваженням органів державного нагляду (контролю).

Ця потреба визначається на основі критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності, з урахуванням періодичності проведення планових заходів державного нагляду (контролю), встановленої положеннями частини другої статті 5 цього Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

Суб'єкти господарювання, маючи сумнів щодо правильного визначення органом державного нагляду (контролю) періодичності проведення планових заходів державного нагляду (контролю), або з причини незгоди із ступенем ризику, до якого органом державного нагляду (контролю) їх було віднесено, звертаються до Державної регуляторної служби України з вимогою роз'яснити ці рішення та вжити заходів щодо їх коригування.

Проте, Державна регуляторна служба України, не маючи правових підстав відмінити, переглядати або впливати на рішення органів державного нагляду (контролю) про включення суб'єктів господарювання до переліку суб'єктів господарювання, які підлягають плановим заходам державного нагляду (контролю) у плановому періоді, надає тільки посилання на положення Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», якими органи державного нагляду (контролю) мають керуватися при прийнятті подібних рішень.

Обґрунтовані ж роз'яснення щодо наявності підстав у потребі проведення заходів державного нагляду (контролю) суб'єкти господарювання можуть отримати виключно від органу державного нагляду (контролю), який визначав таку потребу.

Положеннями статті 10 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», серед іншого встановлено, що суб'єкт господарювання під час здійснення державного нагляду (контролю) має право отримувати консультативну допомогу від органу

державного нагляду (контролю) з метою запобігання порушенням під час здійснення заходів державного нагляду (контролю).

Статтею 19 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» визначено, що органи державного нагляду (контролю) безоплатно надають суб'єктам господарювання письмові консультації щодо вимог до провадження відповідної господарської діяльності та/або щодо здійснення державного нагляду (контролю).

Консультації органів державного нагляду (контролю) можуть бути загальними (стосуватися невизначеного кола суб'єктів господарювання) або індивідуальними (стосуватися конкретного суб'єкта господарювання). Індивідуальні консультації надаються (надсилаються) суб'єктам господарювання протягом п'ятнадцяти календарних днів після отримання запиту.

Суб'єкт господарювання може посилатися на загальні та адресовані йому індивідуальні консультації органів державного нагляду (контролю) під час доведення правомірності своєї поведінки у відносинах із цими органами, іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, а також під час судового розгляду.

Суб'єкт господарювання не може бути притягнутий до відповідальності, якщо він діяв відповідно до консультації органу державного нагляду (контролю), зокрема на підставі того, що індивідуальна або загальна консультація, у тому числі податкова, була змінена або скасована.

Враховуючи викладене, консультації, отримані від органів державного нагляду (контролю), мають велике юридичне значення у відносинах між цими органами та суб'єктами господарювання.

Державна регуляторна служба України не має правових підстав відмінити, переглядати або впливати на рішення органів державного нагляду (контролю) про включення суб'єктів господарювання до переліку суб'єктів господарювання, які підлягають плановим заходам державного нагляду (контролю) у плановому періоді.

Звернення, пов'язані із даними щодо періодичності здійснення заходів державного нагляду (контролю) або даними щодо віднесення органом державного нагляду (контролю) суб'єкта господарювання до того чи іншого ступеня ризику, мають направлятися до органів державного нагляду (контролю) та оформлюватися як запити на отримання консультації.

6. Щодо визначення періодичності здійснення заходів державного нагляду (контролю)

Під час вирішення питань, пов'язаних із визначенням періодичності здійснення планових заходів державного нагляду (контролю), Державна регуляторна служба України пропонує враховувати наступне.

Статтею 5 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» встановлено, що **плановим періодом вважається рік**, який обчислюється з 1 січня по 31 грудня **планового року**.

Планові заходи державного нагляду (контролю) здійснюються органом державного нагляду (контролю) за діяльністю суб'єктів господарювання, яка віднесена:

до високого ступеня ризику – **не частіше одного разу на два роки**;

до середнього ступеня ризику – **не частіше одного разу на три роки**;

до незначного ступеня ризику – **не частіше одного разу на п'ять років**.

Відповідно до наведених положень періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) вираховується **періодами** у два, три та п'ять **планові роки**. Відлік років, які охоплюються цими періодами, починається з року, у якому востаннє був здійснений плановий захід державного нагляду (контролю).

Це означає, що якщо, наприклад, останній плановий захід державного нагляду (контролю) суб'єкта господарювання, віднесеного до високого ступеня ризику, був проведений у 2019 році, дворічний період у такому випадку складається з 2019 та 2020 років, тобто **двох планових років**. Наступний плановий захід державного нагляду (контролю) цього суб'єкта може бути проведений у 2021 році. 2021 рік у цьому випадку є **новим плановим роком**, який обчислюється з 1 січня по 31 грудня, і є початком відліку для наступного дворічного періоду, який складатиметься з 2021 та 2022 **планових років**.

Зауважуємо, що за такої конструкції визначення періодичності заходів державного нагляду (контролю), дата наступного планового заходу може припадати на будь-який день календарного року, який слідує за останнім плановим роком, що увійшов до дворічного періоду, **оскільки наступний календарний рік в цілях застосування Закону взято за неподільну одиницю виміру, яка дорівнює плановому року**.